

Videnskabelige Meddelelser

fra

den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn

for

Aaret 1883.

Udgivne af Selskabets Bestyrelse.

Med 5 Tavler.

Fjerde Aartis femte Aargang.

Naturhistorisk
Selskab

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri.

1884.

Indhold.

	Side
Oversigt over de videnskabelige Møder i den naturhistoriske Forening i Aaret 1888	I-II.
Bidrag til Opfattelsen af Polydaktyli hos Pattedyrene. Af Dr. <i>J. E. V. Boas</i> . Hertil Tavle I	1.
Oplysning om Grindefangsten paa Færøerne. Af Sysselmand <i>H. C. Müller</i> . Hertil 5 Tabeller	17.
Oplysninger om Døglingefangsten paa Færøerne. Af Sysselmand <i>H. C. Müller</i>	48.
Noget mere om <i>Spiracula cribraria</i> og <i>Os clausum</i> , en Replik af <i>Fr. Meinert</i>	68.
Systematisk-geografisk Oversigt over de nordiske <i>Annulata</i> , <i>Gephyrea</i> , <i>Chaetognathi</i> og <i>Balanoglossi</i> . Ved <i>G. M. R. Levinsen</i> . Anden Halvdel. Hertil Tavle II og III.	92.
Symbolæ ad Floram Brasiliæ centralis cognoscendam. Edit. <i>Eug. Warming</i> . Particula XXIX. <i>Orchideæ</i> (manipulus primus). Cum tabulis duabus (IV et V). Auct. <i>Eug. Warming</i>	351.

Forklaring af Tavlerne.

- Tab. I. Foddele af et Føl (Fig. 1—3). Foddele af Heste (Fig. 4—7). Foddele af et Svin (Fig. 8—9). (Det nærmere se S. 16.)
- Tab. II. *Notaulax rectangulatus* n. g. et sp. (Fig. 1—3). *Chitinopoma Fabricii* n. g. et sp. (Fig. 4). Laag af *Placostegus tridentatus* (Fig. 5). Dele af *Trochochaeta Sarsi* n. g. et sp. (Fig. 6—7). Børster af forskellige *Serpula*-Former samt af *Notaulax rectang.* (Fig. 8a—n).
- Tab. III. Rør af forskellige *Spirorbis*-Arter (Fig. 1—19) og af *Chitinopoma Fabricii* (Fig. 20). (Det nærmere se Forklaringen S. 349—350.)
- Tab. IV. *Pleurothallis* (Fig. 1—3). *Bulbophyllum* (Fig. 4 og 7). *Microstylis* (Fig. 5). *Octomeria* (Fig. 6 og 8).
- Tab. V. *Bulbophyllum* (Fig. 1—2). *Maxillaria* (Fig. 3). *Rodriguezia* (Fig. 4). *Ornithocephalus* (Fig. 5). *Warmingia* (Fig. 6). *Pleurothallis* (Fig. 7). *Notylia* (Fig. 8). (Det nærmere se S. 357—358.)

Rettelser.

Side 171 nederst: 10—11 læs: 10—15.

— 177 Linie 5 fra neden: Rygbørster i 17 Ringe læs: ... i 15 Ringe.

Oversigt

over

de videnskabelige Møder

i

den naturhistoriske Forening

i Aaret 1883.

- Den 26de Januar holdt Dr. *Meinert* et Foredrag over *Tipula cuticiformis* (de Geer) og Skolopenderhovedet.
- Den 9de Februar holdt Dr. *Boas* Foredrag over *Cerataspis* og overballige Tæer hos Heste. (Optaget i Aarg. 1883 S. 1—16.)
Cand. mag. *V. Poulsen* fremlagde sin Mikro-Chemi (fransk Udgave).
- Den 23de Februar læste Professor *Steenstrup* over Leveriktens (*Distomum hepaticum*) Udviklingsgang efter Prof. *A. P. Thomas*.
- Den 9de Marts gav Inspektør, Dr. *Lütken* en Udsigt over Forholdet imellem Dolkhaler, Skorpioner og Trilobiter.
- Den 6te April holdt Cand. mag. *Sørensen* et Foredrag over lydgivende Vaaben (Pigge, Torne) hos Fiske og fremviste nogle derhen hørende Præparater. (Trykt som Doctordisputats.)
- Den 25de April holdt Dr. *Meinert* Foredrag over Skolopenderhovedet og dets Muskler.
- Den 19de Oktober holdt Inspektør, Dr. *Lütken* Foredrag over Ny Hollands og Ny Guineas Myrepindsvin.
- Den 2den November gav Inspektør, Dr. *Lütken* et Referat af Sysselmand *H. C. Müllers* Oplysninger om Grindefangsten og Døglingsfangsten paa Færøerne. (Optaget S. 17—67 i Aargangen 1883.)
- Den 16de November gav Professor *Steenstrup* en Meddelelse om Humørens Skalskifte (bestemt til Optagelse i Foreningens Festskrift), og foreviste grønlandske Søulve.

Den 5te December fremviste Professor *Steenstrup* to levende *Peripatus* fra Kap.

Museumsassistent *Steenstrup* fremlagde *Heers Flora fossilis grønlandica* og gav dertil nogle oplysende Bemærkninger.

Den 19de December gav Adjunkt *Grønland* en Charakteristik af Plantevæxten paa Island. (Bestemt til Optagelse i Foreningens Festskrift.)

I Supplementmødet den 23de Januar 1884 meddelte Dr. *Meinert* „Noget mere om *Spiracula cribraria* og *Os clausum*, en Replik. (Optaget S. 68—91 i Aargangen 1883.)

Bidrag til Opfattelsen af Polydaktyli hos Pattedyrene.

Af

Dr. *J. E. V. Boas.*

(Hertil Tab. I.)

De udførlige og klare Bemærkninger, som Gegenbaur for et Par Aar siden fremsatte om Polydaktyli hos Pattedyrene¹⁾, har paa en heldig Maade pointeret det, hvorpaa det ved den morphologiske Vurdering af overtallige Tæer kommer an, og har da bl. a. fastslaaet, at den Omstændighed at en overtallig Taa — hos Pattedyr, der normalt besidder færre end 5 Tæer — optræder paa et Sted af Foden, hvor der hos andre Pattedyr normalt findes en Taa, ingeniunde er tilstrækkelig til at man tør erklære Tilfældet for et atavistisk Tilbageslag. De Iagttagelser, som i det følgende skal meddeles, turde yderligere vise, hvor nødvendig en nøje Prøvelse er selv i Tilfælde, hvor Opfattelsen af de omtalte Dele som atavistiske synes særlig nærliggende.

I sin Afhandling om Hipparion beskrev Hensel²⁾ i 1861 nogle Tilfælde af overtallige Tæer paa Siden af Foden hos Hesten, som han tydede som atavistiske. Siden da har det været gængs at betragte enhver Udvikling af en overtallig Taa paa dette Sted

---

¹⁾ Kritische Bemerkungen über Polydactylie als Atavismus, i: Morph. Jahrb. VI p. 584—596.

²⁾ Abh. d. Königl. Akad. d. Wiss. z. Berlin aus d. J. 1860 p. 69—78.

som et Tilbageslag til Hipparions - Stadiet; og man har ment uden videre at turde overføre denne Tydning selv paa saadanne Tilfælde, hvor der ikke kunde være Tale om en nøjere Undersøgelse, f. Ex. hvor man kun havde en amputeret Taa for sig, eller hvor Talen var om Tæer, der endnu sad paa en levende Hest, saaledes som i det af Marsh beskrevne Tilfælde, der baade af Marsh selv og af Gegenbaur¹⁾ uden Betænkning opfattes som atavistisk — noget der efter det hidtil foreliggende heller ikke ret vel kunde betvivles. Nogle Præparater, som jeg i den senere Tid har haft Lejlighed til at undersøge, viser imidlertid, at det for Fremtiden vil være fuldt berettiget at forholde sig tvivlende overfor saadanne Tilfælde.

Kort efter at min Artikel om flertaaede Heste var publiceret, fik Veterinærskolen tilsendt²⁾ den højre Bagfod af et Føl med en overtallig treleddet Taa paa den indvendige Side³⁾. Betragter man dette Stykke forfra (Fig. 1), faar man det Indtryk, at man har med en Fod at gøre, hvis indvendige lille Mellemfodsben (Metatarsale II) er stærkere udviklet end sædvanlig og taabærende; og det samme Indtryk faar man ved at betragte det fra den mediane Side. Men vender man Stykket om og undersøger det fra Bagsiden (Fig. 2), opdager man, at det kraftige Mellemfodsben, som bærer den overtallige Taa, ingenlunde er Metatarsale II, men et overtalligt Mellemfodsben, medens det virkelige Metatarsale II findes i en ganske normal Udvikling og ikke er taabærende. Den overtallige Taa er altsaa her ikke nogen af Hippariets Tæer, men maa tydes paa en anden Maade.

For ret at forstaa den maa vi gjøre en lille Digression. Hos Svinet træffer man ikke sjælden en Udvikling af overtallige Tæer paa den indvendige Side af Forfoden. Denne Udvikling beror, ialfald meget hyppig, ikke paa en Fordobling af en enkelt Taa (smlgn.

---

¹⁾ Ligesom ogsaa af Forf. til nærværende Artikel (se „Om flertaaede Heste“, i: T. f. Veter. 2. R. XI p. 151—165; paa Tysk i: Deutsche Zeitschr. f. Thierm. u. vergl. Path. VII p. 266—280).

²⁾ Fra Hr. Dyr læge G. Andresen.

³⁾ Dyrrets tre andre Lemmer var normalt udviklede.

Fig. 7, 8, 9 i min citerede Afh.) men paa en mer eller mindre fuldstændig Fordobling af Foden, saaledes at den overtallige Fod danner et, dog aldrig ganske fuldstændigt, Spejlbillede af Foden, fra hvis Indside den udspringer; den paa en højre Fod siddende overtallige Fod ligner altsaa — i en mer eller mindre karrikeret Form — en venstre Fod og omvendt.

I Fig. 8 er et særlig regelmæssigt Exempel af denne Art afbildet. Det er den venstre Forfod af en Gris, som, foruden de fire sædvanlige, i alt væsentligt normalt udviklede Tæer, paa Indsiden bærer to kraftige overtallige Tæer (med tilhørende Metacarpalia), der, som en nærmere Undersøgelse lettelig viser, er Stortæerne (Dig. III og IV) af en overtallig Fod. Særlig instruktiv er en Betragtning af den øverste Række Fodrodsknogler, der er afbildet, set ovenfra, i Fig. 9. Der er to Lunata (*l, l'*) tilstede, hvis øverste Ledflader næsten ganske er Spejlbilleder af hinanden; derimod mangler den overtallige Fod ganske baade et Triquetrum og et Pisiforme. Naviculare (*n*) er fælles for de to Fødder; den øverste Ledflade af denne Knogle er kun lille, derimod er den nederste Ende af den bred og artikulerer saavel med den normerede Fods Multangulum minus og Capitatum som med den overtallige Fods Caputatum. Af den distrale Række Fodrodsknogler besidder den overtallige Fod kun Caputatum og Hamatum. Den normerede Fod mangler Multangulum majus (der som bekjendt hos Svinet altid kun er svagt udviklet). — De to Tæer, som den overtallige Fod besidder, er noget kortere end den normerede Fods Stortæer, men længere og meget kraftigere end dennes Bitæer; Mellemfodsbenet af den overtallige Dig. III har den sædvanlige karakteristiske Proces, som strækker sig over det tilstødende Hjørne af Metacarp. IV hen til Hamatum.

Den ovenfor nævnte Hestebagfod (Fig. 1—3) danner en fuldstændig Pendant til den nys beskrevne Svineforfod. i V har her ligesom i Svinefoden en i det væsentlige normalt udviklet Fod for os (bestaaende af de tre sædvanlige Metatarsalia samt Dig. III),

paa hvis indre Side der er kommen en anden Fod til Udvikling, som dog er mindre fuldstændig end den normerede, idet den (i Analogi med Forholdene ved den beskrevne Svinefod) kun bestaar af Metatarsale III med tilhørende Taa, medens de to smaa Mellemfodsben ganske mangler. Om nogen anden Tydning forekommer der mig ikke at kunne være Tale; det kan navnlig ikke være nogen blot Fordobling af det normerede Metatarsale III med tilhørende Taa, thi Metatarsale II er jo indskudt mellem dette og det overtallige Mellemfodsben.

For at afslutte Beskrivelsen af det foreliggende Stykke skal endnu kun følgende bemærkes. Den normerede Fods to smaa Mellemfodsben (Metat. II og IV) indtager ganske samme Stilling til det store som paa en normal Fod. Det overtallige Mellemfodsben er kortere og mindre kraftigt end det normerede Metatarsale III, ligesom ogsaa Taaen er svagere udviklet (smlgn. Svinefoden). Der er i Fodroden et overtalligt Ectocuneiforme tilstede, som dog er langt svagere end det normerede; derimod er det stærkt udbredte Naviculare fælles for begge Fødder. (Astragalus og Calcaneus medfulgte ikke).

Et aldeles lignende Tilfælde som det her beskrevne har Harrison Allen med et Par Ord omtalt i Proc. of the Acad. of Natural Sciences of Philad. 1876 p. 92—93; Meddelelsen er ledsaget af en — særdeles skitsemaæssig — Træsnits-Figur. Allen har ikke erkjendt den rette Sammenhæng; han har antaget den overtallige Taa for Dig. I, uden som det synes at være bleven det urimelige i en saadan Tydning var (man erindre f. Ex., at hverken Hipparion, Anchitherium eller Palæotherium etc. etc. besidder endog blot et Rudiment af Metatarsale I, end sige en vel udviklet Dig. I)¹⁾.

¹⁾ Om den overtallige Taa i Allens Tilfælde er treleddet (som den tilsvarende Taa paa mit Stykke) eller kun toleddet, kan jeg ikke se af hans Figur; det er iøvrigt for Tydningen ganske ligegyldigt, thi en Reduktion af Ledantallet (ved Sammenvoxning af to Led) er i saadanne abnorme Tilfælde meget sædvanligt (smlgn. f. Ex. Fig. 4 i min Artik. om flertaædede Heste).

Det andet Præparat¹⁾, der her skal beskrives, slutter sig nær til det første, som det paa en vis Maade supplerer. Det er Mellemfoden af højre Forfod af en 18aarig Hest (Fig. 4—5), paa Indsiden af hvilken der i sin Tid sad en overtallig tælleddet Taa, som blev amputeret, medens Dyret endnu var Føl²⁾. Metacarpale III og IV frembyder intet afvigende. Paa den indvendige Side af Metacarpale III — sammenvoxet med dette, men dog adskilt fra det ved en tydelig Fure baade paa For- og paa Bagsiden af Foden — sidder et ret kraftigt Mellemfodsben, tilsyneladende Metacarpale II, paa hvilket den amputerede Taa har siddet; paa Indsiden af dette endnu et temmelig kort ($6\frac{1}{2}$ Ctm. langt) Mellemfodsben, som man maaske kunde være tilbøjelig til at tyde som et Metacarpale I.

Der er dog ved denne Tydning en Omstændighed, som strax bør gjøre En noget betænkkelig, — alle bekjendte Ungulater³⁾, baade Perissodaktyler⁴⁾ og Artiodaktyler, mangler ethvert Spor af en Tommel og af Metacarpale I. Det kan ikke nægtes, at det derefter ser noget ejendommeligt ud, at et Metacarp. I skulde være kommet tilstede her, saa meget mere som Hesten netop i mange Henseender, og da særlig i Fodbygningen, indtager en meget høj, fra Primitiviteten meget langt fjærnet, Stilling blandt Ungulaterne. Gegenbaur's træffende Bemærkning, at ved Spørgsmaal af denne Art „ist vor Allem der Atavus ins Auge zu fassen“ — noget der

1) Ligesom det foregaaende i Veterinærskolens Samling; indsendt til samme af Hr. Dyr læge Andersen, Nykjøbing p. F.

2) Den amputerede Taa fulgte med Præparatet.

3) Afset fra saadanne Grupper som Coryphodonte, Dinocerater, Copes „Perissodactyla Condylarthra“, samt fra Elefanter, Hyrax etc.

4) Om den eocene Perissodaktyl Eohippus, der af Marsh, dog uden nærmere Motivering, erklæres for en Eqvide, siger samme Forfatter (Amer. Journ. of Sc. a. Arts 3. Ser. Vol. 12 p. 401): „Eohippus has a rudiment of the outer, or fifth metatarsal, and may have had [udhævet af os] a similar remnant of the first digit in the fore foot“. Men denne løse Angivelse, at Eohippus „may have had“ et Rudiment af Metacarpale I, er naturligvis fuldkommen værdiløs og videnskabelig ubrugelig (ganske bortset fra, at den er meget usandsynlig). Ellers véd jeg ikke af, at man hos nogen ægte Perissodaktyl eller Artiodaktyl har fundet et Metacarpale I.

vel er højst selvfølgerigt, men dog alligevel ofte ikke tilstrækkelig paaagtet — maa paa dette Sted rinde os advarende i Hu: ingen af Hestens nærmere „Atavi“ besidder et Metacarpale I.

En Betragtning af Ledfladerne paa den øverste Ende af Metacarpus og en Sammenligning mellem dem og den øverste Ende af en normal Heste-Metacarpus viser os da ogsaa snart, at den berørte Tydning er urigtig, og at der foreligger et lignende Fænomen som ved den ovenfor beskrevne Heste-Bagfod. Vi har atter at gøre med en Fordobling af Foden, som her imidlertid er ledsaget af en stærk Reduktion af det normerede Metacarpale II, medens derimod den overtallige Fods Metacarpale IV er tilstede, om end noget mangelfuldt udviklet: det tilsyneladende Metacarpale II er den overtallige Fods Metacarp. III, det tilsyneladende Metacarp. I dennes Metacarp. IV.

I Fig. 6 er den omtalte Mellemfod afbildet set ovenfra, i Fig. 7 en normal Mellemfod i samme Stilling. Man vil da for det første se, at Ledfladerne af de normerede Metacarpalia IV (*IV*) og III (*aab*) forholder sig ganske normalt. Man bemærker dernæst i Fig. 6 en lille Ledflade (*II*), der danner en stump Vinkel med Fladen *a*; den svarer til den i Fig. 7 med *II* mærkede Flade, og er det eneste, vi finder af det normerede Metacarpale II's Ledflade, idet den indre, større Del af samme ganske mangler. Fladen *II* er ved et lille Mellemrum adskilt fra en større Flade, *a'a'*, som atter under en Vinkel støder sammen med en mindre, *b'*; disse to Flader er tilsammen Ledfladen af det overtallige Metacarpale III (det tilsyneladende Metacarp. II); de to Flader *a'a'* og *b'* svarer henholdsvis til det normerede Metacarpale III's Flader *aa* og *b* og indtager, i omvendt Orden, ganske samme Stilling til hinanden som disse. Den med *IV'* mærkede Flade er et Spejlbillede af det normerede Metacarpale IV's øverste Flade og tilhører den overtallige Fods Metacarpale IV (det tilsyneladende Metacarp. I).

Vi saa i Fig. 6 en lille Flade (*II*), som ikke kunde tydes anderledes end som den øverste Ledflade af det normerede Metacarpale II.

Betragter man Mellemfoden forfra eller noget indenfra (Fig. 4), vil man ogsaa opdage et Spor til dettes Forside. Den Fure, som adskiller det overtallige Metacarpale III fra det normerede III, deler sig foroven gaffelformig i to Furer — den indvendige af disse er dog overmaade svag — som begrænser en aflang trekantet Flade, der netop er Forsiden af Metacarpale II og som ogsaa korresponderer med den lille med *II* mærkede Ledflade paa Enden af Metacarpus; Metacarpale II er iøvrigt nøje sammenvoxet baade med det normerede og det overtallige Metacarpale III. — Den overtallige Fod mangler ganske et Metacarpale II.

Der kan næppe være nogen Tvivl om, at man efter en blot ydre Undersøgelse, d. v. s. medens Lemmerne endnu var dækkede af Bløddelene, efter hidtil gældende Praxis vilde have erklæret den overtallige Taa i de to beskrevne Tilfælde for den ene af Hippariets smaa Tæer, vilde have regnet Tilfældene for nye Exempler paa Atavisme; — medens den nærmere Undersøgelse, som vi saa, viste noget ganske andet. Dette Resultat kan nu ikke andet end influere paa Vurderingen af overtallige Tæer hos Hesten i det hele og maa navnlig bestemt opfordre til en kritisk Revision af de Tilfælde, som man hidtil har opfattet som Tilbageslag til Hipparions-Stadiet.

Ved en saadan Revision maa nu for det første alle de Tilfælde udelukkes fra den atavistiske Liste, i hvilke man ikke har at gjøre med andet end en amputeret Taa, ligesom ogsaa de, i hvilke man har været indskrænket til en blot ydre Undersøgelse; i alle saadanne Tilfælde kan man aldeles ikke have nogen begrundet Mening om den overtallige Taas morfologiske Værdi. Højest tvivlsomt bliver ogsaa foreløbig et saadant Tilfælde, som det Gaudry afbilder i sine „Enchainements du Monde Animal. Mammif. tert.“ p. 136 (Fig. 179), til hvis Bedømmelse man kun har den paa-gjældende Figur. Tilbage har vi da kun de ikke meget talrige Tilfælde, som af forskjellige Forf. er bleven nærmere beskrevne.

Af disse maa nu for det første uden al Tvivl det af Arloing

omhyggelig beskrevne og afbildede Tilfælde¹⁾ stryges af Listen. Der kan nemlig næppe være nogen Tvivl om, at det nævnte Tilfælde paa det allernærmeste er et Sidestykke til mit i Fig. 4—6 afbildede Præparat. Den overtallige Taa er ogsaa paa Arloings Stykke Midttaaen (Dig. III) af en overtallig Fod, som har udviklet sig paa Indsiden af den normerede Fod. Den lille Knogle, som han tyder som Metacarp. I, er den overtallige Fods Metacarp. IV (den er mindre end den tilsvarende i mit Præparat); hans „trapézoidé“ (Multang. minus) er sammes Capitatum, det formentlige „trapéze“ (Multang. majus) den overtallige Fods Hamatum. (Det normerede Metacarp. II ser man intet til i A.'s Figurer, hvoraf dog ikke tør sluttes, at det ganske skulde mangle).

Hvad der, foruden den almindelige Lighed med mit Tilfælde, gjør denne Tydning særdeles sandsynlig, er følgende. For det første den Omstændighed, at ingen Ungulat besidder et Metacarpale I. Men dernæst er det ogsaa højst paafaldende, at det formentlige Multangulum majus er større end det formentlige Multangulum minus; hos alle Ungulater er ellers det omvendte Tilfældet²⁾, naar M. majus da ikke helt mangler. Endvidere har den øverste Ende af det formentlige Metacarp. II efter Arloings Fig. 2 en ganske anden Form end et normalt Metacarpale II, medens det derimod i Formen slutter sig nøje til det overtallige Metacarp. III i vort Tilfælde (Fig. 4).

Ganske af samme Art som Arloings og mit Tilfælde er fremdeles det af Wehenkel i hans Afhandling om „La polydactylie chez le Solipèdes“³⁾ som „deuxième cas“ beskrevne, Fig. II a—c afbildede Stykke. Den overtallige Fods Metacarp. IV er i dette Tilfælde omtrent ligesaa stort som i mit.

¹⁾ Contrib. à l'étude de l'organ. du pied ch. le cheval. i: Ann. de sc. nat. Zool. 5. Ser., Tom. VIII, p. 61 ff., Pl. I.

²⁾ Man erindre, at Navnene Multangulum majus og minus refererer sig til den relative Størrelse af disse Knogler hos Mennesket.

³⁾ Extr. d. Journ. publ. p. la Soc. roy. d. Sc. méd. et nat. de Brux. 1872. p. 10.

Noget tvivlraadig staar jeg overfor de af Hensel¹⁾ beskrevne Exempler. Der er ganske vist i disse Tilfælde ikke Tale om noget „Metacarpale I“, men paa den anden Side savnes en nærmere Angivelse om Ledfladerne, ligesom ogsaa Figurer ganske mangler. Det er vel muligt, at hans Tilfælde, eller nogle af dem, er virkelig atavistiske, men det er dog ogsaa muligt, at der foreligger Tilfælde af Fordobling af Foden med Undertrykkelse af det normerede Metacarpale II, og saaledes, at af den overtallige Fod kun Metacarpale III er kommet til Udvikling.

Denne Tvivl, som jeg altsaa foreløbig maa nære overfor Hensels Tilfælde, bestyrkes ikke lidet ved et Præparat, som for kort Tid siden er indkommet til den herværende Veterinærskole. Det er den venstre Bagfod af et nyfødt Føl²⁾. Det store Mellemfodsben (Metatars. III) er forneden noget spinklere end sædvanlig, og Taaen, som den bærer, er noget forkrummet. Det udvendige lille Mellemfodsben (Metatars. IV) er normalt. Det indvendige (Metatars. II) er tilsyneladende repræsenteret ved en temmelig kraftig Knogle, noget længere og, navnlig i sin nederste Del, meget kraftigere end det udvendige lille Mellemfodsben; den bærer forneden en temmelig kraftig treleddet Taa³⁾. Hvad der imidlertid vækker nogen Tvivl hos mig om denne Tydnings Rigtighed, er den Omstændighed, at Ledfladerne ikke forholder sig ganske regelmæssigt; navnlig er det paafaldende, at den lille Ledflade for Mesocuneiforme, der normalt findes paa Metatarsale III, her ganske savnes. Det tilsyneladende Metatarsale II bærer foroven en temmelig stor Ledflade; den Rand af denne, som støder op til Metatarsale III's Ledflade, er en ganske ret Linie, hvilket heller ikke er

---

1) Abh. d. K. Akad. d. Wissensch. zu Berlin f. 1860, p. 72—73.

2) Paa den anden Bagfod var den sædvanlige Taa noget forkrummet og paa anden Maade misdannet; en overtallig Taa var ikke tilstede. — Præparatet indsendtes af Distrikts-Dyrlæge Hansen i Fjerritslev.

3) Kodebenet er omtr. 5 Ctm., Kronbenet $1\frac{3}{4}$ Ctm., Hovbenet $2\frac{1}{2}$ Ctm. langt (de tilsvarende Maal af Dig. III af samme Fod er: 6, $2\frac{1}{2}$ $3\frac{1}{4}$ Ctm.).

normalt¹⁾. Imidlertid er disse Afvigelser ganske vist ikke større, end man kan tænke sig dem paa en saadan noget deform Fod som den foreliggende; den overtallige Taa er muligvis virkelig Dig. II, medens dog paa den anden Side den Tydning heller ikke ganske kan afvises, at det er en Fordobling af Foden, som foreligger.

Vi har i det foregaaende set, at ikke alle Tilfælde af overtallige Tæer paa Siden af Hestens Fod er atavistiske; vi har set, at nogle af de Tilfælde, som hidtil var bleven opfattede som saadanne, i Virkeligheden bør ses paa en helt anden Maade, samt at andre Tilfælde er meget tvivlsomme. Det ligger derefter nær at spørge: kjendes da overhovedet noget Tilfælde, i hvilket den overtallige Taa utvivlsomt er den ene af Hippariets smaa Tæer? Dette Spørgsmaal, der har nogen almindelig Interesse, maa, som vi skal se, besvares med ja, men Antallet af sikre Tilfælde er rigtignok ikke meget stort.

Saaledes er det af mig i den ovenfor citerede Afhandling „om Hertaaede Heste“ p. 157 ff. beskrevne og Fig. 2—6 afbildede Tilfælde ægte atavistisk. Der var her paa Ydersiden af alle fire Fødder udviklet en overtallig mer eller mindre fuldstændig Taa samtidig med, at den sædvanlige Taa (Dig. III) var hæmmet i sin Udvikling. Jeg har underkastet de paagjældende Stykker, særlig det mest regelmæssigt udviklede af dem, højre Bagfod (l. c. Fig. 4), en fornyet Undersøgelse, og har da faaet fuld Bekræftelse paa min tidligere Tydning: det er virkelig Dig. IV, som her er kommet til Udvikling. Særlig maa jeg for den paagjældende Bagfod nævne, at Metatarsale IV's øverste Ende er ganske normalt udviklet og forbinder sig paa sædvanlig Maade med Cuboiden.

Utvivlsomt atavistisk er ogsaa et af Wood-Mason²⁾ omtalt, særdeles smukt Tilfælde. Den meget korte Artikel, hvori dette

¹⁾ Tarsus medfulgte desværre ikke.

²⁾ Proceed. Asiat. Soc. Bengal 1871 p. 18.

beskrives, lyder, bortset fra nogle almindelige Bemærkninger, som følger: „Mr. Wood-Mason exhibited an interesting case of polydactylism, in a horse from Bagdad, and remarked that the splint-like rudiments of the metacarpals of the fourth toe on each fore-foot had given rise to a supernumerary digit provided with the regular number of phalanges and encased in an asymmetrical hoof; the asymmetry of which was such, that the presence of another of the same shape internally to it would have formed a symmetrical pair, like the cleft hoof of a ruminant. The metatarsals of the fourth toe on each hind foot were by the law of correlation similarly affected, but the supernumerary hoofs of these were stouter and more irregular in shape.“ Meddelelsen er ledsaget af to instruktive Figurer, forestillende højre Forfod set forfra og bagfra. Den nederste Række Fodrodsknokler (den øverste Række er ikke afbildet) bestaar af de tre sædvanlige Knogler (Multangulum minus, Capitatum og Hamatum) og disse har alle den sædvanlige Form. Begge de to smaa Mellemfodsbeen er noget længere end sædvanlig, men omtrent af sædvanlig Styrke og lige stærke, det udvendige (Metacarp. IV), som bærer den overtallige Taa, lidt kortere end det indvendige. Den øverste Ende af Metacarpale IV (ligesom ogsaa af Metacarp. II) forholder sig efter de meget tydelige Figurer aldeles som paa en normal Hestefod; Forbindelsen mellem det, Hamatum og Metacarpale III er aldeles normal. Der kan derefter ikke være nogen Tvivl om, at den overtallige Taa virkelig er Dig. IV; den er iøvrigt meget regelmæssig udviklet, noget svagere end den tilsvarende hos Hipparion efter Hensels Figurer¹⁾).

De af Wehenkel i hans ovenfor citerede Afhandling som „premier cas“ beskrevne Følfødder er ganske analoge til mit paa forrige Side omtalte Tilfælde. Begge de smaa Mellemfodsben paa hver Fod bærer her en Taa, samtidig med, at det store Mellemfodsben er stærkt reduceret i Udvikling. Paa Grund af den sær-

¹⁾ Paa Grund af sin særdeles regulære Udvikling er Masons Tilfælde af ikke ringe Interesse og af særlig Værdi som Paradigma.

deles nøje Analogi, som dette Tilfælde frembyder til mit, nærer jeg ingensomhelst Betænkning ved at erklære det for atavistisk; Wehenkels Figurer ere iøvrigt højst maadelige og ubrugelige til Studium af Knoglernes Forbindelse med hinanden, af Fodrodsknoglernes Form etc., og hans Text giver ikke nogen væsentlig Oplysning paa disse Punkter. — Rækken af (mig bekjendte) Tilfælde, i hvilke de overtallige Tæer sikkert er atavistiske, sluttes med et for nylig af Ercolani¹⁾ beskrevet, som ganske ligner Wehenkels.

Resultatet af foranstaaende Undersøgelse kan i Korthed sammenfattes paa følgende Maade: De paa Siden af Hestens Mellemfod ikke ganske sjelden optrædende overtallige Tæer er ingenlunde altid at opfatte som atavistiske. Man kjender vel et — ikke stort — Antal Tilfælde, i hvilke den overtallige Taa utvivlsomt er den ene af Hippariets Sidetæer; men man kjender paa den anden Side et ikke ringe Antal Tilfælde, i hvilke en nærmere Undersøgelse har paavist, at den overtallige Taa er et Udtryk for en ufuldstændig Fordobling af Foden, og disse sidste er, naar man har Foden for sig med „Hud og Haar“, ikke til at kjende fra hine, ja selv i Benbygningen kan der være saa megen Lighed, at først en nøje Undersøgelse kan skaffe Klarhed frem.

Til den ovenfor givne Udvikling vil jeg endnu tillade mig at knytte et Par Bemærkninger om overtallige Tæer hos Hunden. Hos dette Dyr findes der som bekjendt normalt kun 4 Tæer paa Bagfoden, idet Tommelen mangler, eller rettere: kun er repræsenteret ved et ganske lille Mellemfodsben, som slutter sig til Fodroden. Men ikke sjelden finder man paa Fodens indre Side en lille overtallig Taa, der almindelig opfattes som Tommelen, altsaa

---

¹⁾ Della Polydactylia e della Polimelia nell' Uomo e nei Vertebrati, i: Mem. d. Accad. d. Scienze dell' Istituto di Bologna, Ser. IV, Tomo 3, p. 761—762, Tav. I, Fig. 11.

som et atavistisk Element. Det Resultat, hvortil vi ovenfor kom for Hestens Vedkommende, maatte naturlig opfordre til nærmere at prøve, om denne Anskuelse er rigtig eller ej. En Undersøgelse af et større Antal Bagfødder af Hunde med overtallig Taa, som jeg har samlet og ladet præparere, viste følgende.

Den paagjældende Taa er ofte kun meget svagt udviklet. Paa nogle af de paagjældende Bagfødder bestaar den foruden af Kloleddet endnu af et lille næstyderste Led, som ikke har nogen Forbindelse med de øvrige Knogler i Foden; i et andet Tilfælde er der til den proximale Ende af næstyderste Led heftet endnu et lille Ben, som imidlertid heller ikke staar i Forbindelse med andre Knogler. Af saadanne Tilfælde er det ikke muligt at danne sig nogen sikker Forestilling om den overtallige Taas morfologiske Værdi. Heldigvis er andre Tilfælde mere oplysende. Undertiden er nemlig den paagjældende Taa tilligemed sit Mellemfodsben fuldstændig udviklet, og det viser sig da, at det virkelig er Tommelen, som er kommen til Udvikling: dens Mellemfodsben er en videre Udvikling af Hundens normale lille Metatarsale I og Taaen bestaar altid af to Led.

Fra en saadan fuldstændig Udvikling af Tommelen og til en fuldstændig Mangel af den findes der en Række Overgange. Paa len af de foreiggende Bagfødder er Tommelelens Metatarsale delt i et øverste og et nederste Parti, begge meget vel udviklede og forbundne ved en kort Streng af fibrøst Bindevæv, som saaledes erstatter den midterste Del af Knoglen. Paa den anden Bagfod af samme Individ er Mellemfodsbenet betydelig mere reduceret: af dets nederste Ende er kun en lille Benknude tilstede, som slutter sig til den 1. Phalanx, og det øverste Parti af den er ikke stærkere end paa en normal Hunde-Bagfod; den øvrige Del af Mellemfodsbenet er erstattet af Bindevæv. I atter andre Tilfælde mangler det ganske med Undtagelse af den øverste Ende, og ogsaa den 1. Phalanx er mangelfuldt udviklet. Hos et af de undersøgte Individier var der paa den ene Bagfod et fuldstændigt Metatarsale I

tilstede, medens samme paa den anden Fod var reduceret til et lille øverste og et rudimentært nederste Parti¹⁾.

---

¹⁾ Mærkelig nok er Blainville, som dog har undersøgt et Tilfælde, i hvilket Tummelen og dens Mellemfodsben var fuldstændig udviklet, ikke kommet til en rigtig Opfattelse af den overtallige Taa. Han udtrykker sig (Ostéographie, Carnassiers, Canis p. 133) paa følgende Maade; «Quant aux doigts surnuméraires qui se remarquent dans certains Chiens, presque toujours de grande taille, aux pieds de derrière, c'est une véritable monstruosité, analogue à celle qui produit les sexdigitaires dans l'Homme, et nullement un produit de la domestication; elle se trouve dans une race aussi bien que dans une autre, comme M. F. Cuvier l'a reconnu, et comme j'ai pu aisément le confirmer. Mais je dis que cette particularité n'est pas une indication que le Chien devrait être quinquedigité en arrière comme en avant, et que c'est une monstruosité et non pas le développement d'une partie normale [udhævet af mig]. En effet, même dans le pied du Chien mâtin, signalé et figuré par Daubenton, et qui existe encore dans les collections du Muséum, exemple où le doigt surnuméraire est véritablement complet comme pouce, c'est à dire formé de son métatarsien et de ses deux phalanges parfaitement conformées, le pouce rudimentaire des Canis n'en existe pas moins, composé de son premier cunéiforme et du rudiment du premier métatarsien, collé d'une manière fort serrée contre le second. Seulement le doigt supplémentaire a repoussé en dedans, a déplacé le métatarsien du rudiment du pouce, et s'est appuyé partiellement sur son cunéiforme». Blainville mener altsaa i et Tilfælde, i hvilket der forelaa en fuldstændig Udvikling af den overtallige Taa med tilhørende Mellemfodsben, endnu at have set en Knogle, der efter hans Opfattelse var det veritable 1. Mellemfodsben. Saa vidt jeg kan skjønne, er det følgende Omstændighed, der har ledet ham paa Vildspor. Der findes hos Hunden bagved Naviculare og Entocuneiforme, paa det Sted hvor de to Knogler støder sammen, normalt et lille Sesamben. Det er snart særskilt, snart sammenvoxet med Entocuneiforme, snart med Naviculare; det er snart større, snart mindre. I nogle af de foreliggende Tilfælde, i hvilke der er et fuldstændigt Metatarsale I med tilhørende Taa tilstede, er den omtalte Knogle særlig kraftig, saaledes at den endog kan strække sig helt op til Astragalus eller ned til Metatarsale I; men i et af mine Tilfælde af en fuldstændig Udvikling af Metatars. I etc. var den ganske lille. Jeg antager, at denne Knogle er B.'s «rudiment de premier métatarsien». Hvad angaaer Bemærkningen om, at den er «collé d'une manière fort serrée contre le second», da er det mig ikke ret klart, om B. med «second» mener «second métatarsien» (hvilket efter Ordlyden turde ligge nærmest), eller om det er den lige iforvejen nævnte Knogle «premier cunéiforme», som menes; i

Det skal endnu her anføres, at man undertiden ogsaa træffer Hunde med 6 Tæer paa Baglemmerne. Skelettet af en Hund med en saadan Misdannelse findes i Veterinærskolens Samling. Talen er i dette Tilfælde atter (ligesom i de ovenfor beskrevne Tilfælde hos Svinet og Hesten) om en ufuldstændig Fordobling af Foden. De to overtallige Tæer, som har deres Plads paa Indsiden af Foden, er Dig. II og III af en overtallig Fod; Dig. IV og V af denne er ikke komne til Udvikling. Der findes et overtalligt Meso- og Ectocuneiforme (Entocuneiforme mangler baade paa den normerede og paa den overtallige Fod); derimod er der kun et Naviculare tilstede, men dette er meget bredt og maa anses for at være det normerede Naviculare + den overtallige Fods Naviculare. — Et andet Tilfælde af en Udvikling af 6 Tæer paa Baglemmet hos en Hund har Blainville afbildet (Ostéographie, Carnassiers, Canis Pl. XI); dette er imidlertid af en ganske anden Art end det ovennævnte; af Figurerne fremgaar det tydelig nok, at det her drejer sig om en Udvikling af Tømmelen, kombineret med en Fordobling af samme.

---

sidste Tilfælde passer Bemærkningen paa vor Sesamknogle, i første er den mig uforstaaelig. Ialfald er der efter en Betragtning af hans Figurer, hvor vor Knogle er meget tydelig fremstillet, for mig næppe nogen Tvivl om, at det er den, B. urigtig har opfattet som Metatarsale I. — Det bør iøvrigt her anføres, at allerede Daubenton (Buffon, Hist. nat. Paris 1755. Tom. V, p. 296, Pl. LII) har undersøgt og afbildet baade et Tilfælde af en fuldstændig Udvikling af Tømmelen paa Hundens Bagfod og et af en ufuldstændig Udvikling af samme og har tydet den paa rette Maade.

Forklaring af Figurerne.

- Fig. 1. Højre Bagfod af et Føl, paa hvis indre Side der er udviklet en overtallig Fod; set forfra. $\frac{2}{7}$ af nat. Størrelse.
- 2. Samme set fra Bagsiden. $\frac{2}{7}$ n. St.
- 3. Den øverste Ende af Mellemfoden af samme, ovenfra. $\frac{2}{5}$ n. St.
II, IV Metatarsale II og IV; *III* den normerede Dig. III eller (i Fig. 3) sammes Metatarsale; *III'* den overtallige Fods Dig. III eller sammes Metatarsale.
- 4. Mellemfoden af højre Forfod af en 18aarig Hest, paa hvis indre Side der er udviklet en overtallig Fod; set indenfra og lidt forfra. $\frac{1}{2}$ n. St.
- 5. Samme set fra Bagsiden. $\frac{1}{2}$ n. St.
III, IV de normerede Metacarpalia III og IV; *III', IV'* den overtallige Fods Metacarpalia III og IV.
- 6. Samme Mellemfod set ovenfra. $\frac{3}{4}$ n. St.
- 7. Højre Mellemfod af en normal Heste-Forfod set ovenfra.
II det forreste eller udvendige Parti af Ledfladen af Metacarp. II, *IV* Metacarp. IV, *a a b* Ledfladen af Metacarp. III, *a'a'b'* Ledfladen af det overtallige Metacarp. III, *IV'* det overtallige Metacarp. IV.
- 8. Venstre Forfod af et Svin, paa hvis indvendige Side der er udviklet en overtallig Fod, bestaaende af Stortæerne alene. $\frac{1}{2}$ n. St.
- 9. Sammes øverste Række Fodrodsknogler, set ovenfra. Nat. Størr.
n Naviculare (fælles for begge Fødder), *l* det normerede Lunatum, *t* Triquetrum, *p* Pisiforme, *m* Multangulum minus, *c* Capitatum, *h* Hamatum, *II—V* de normerede Tæer; *l'* den overtallige Fods Lunatum, *c'* sammes Capitatum, *h'* sammes Lunatum, *III—IV'* de overtallige Tæer.
-

Fortegnelse

over Grindefangster paa Færøerne, ordnet efter Hvalvaagene.

(Til Antallet kan lægges 10 % for „Drivhvaler“ = Hvaler, som under Drabet ere sunkne, men senere opfiskede eller oplydte. — De smaa Tal betegne Fangsternes Antal.)

Anmærkninger.	Aar.	Kvannesund.	Vedvig.	Borløvig.	Vaay.	Fundingsfjord.	Fuglefjord.	Gothøvig.	Lambhauge.	Skaalefjord.	Nordskaale.	Sundet.	Thorsvig.	Kollefjord.	Hoivig.	Thorshavn.	Sandegjerde.	Nølse.	Vestmanhavn.	Saxen.	Målvaag.	Sandevaag.	Bo og Sørvang.	Sand.	Skaalevig.	Husevig.	Kvalbo.	Kvalbo Ekle.	Kvalvig.	Trangisvaag.	Ørdevig.	Vaay.	Løbra.	Famien.	Lille Dimon.	Tilsammen aarlgt.	
Fundne paa Land	1584	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 4	1. 4
1585—1599 ingen	1600	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 24	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 24
1601 ingen	1602	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 60	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 60	
1603—12 ingen	1613	"	"	"	1. 30	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 50	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 80	
	1614	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 72	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 37	"	"	"	"	"	1. 50	"	"	"	"	"	"	"	3. 159		
	1615	"	"	"	3. 326	"	"	"	"	"	1. 32	1. 14	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 20	"	"	"	"	"	"	"	6. 392			
	1616	"	"	"	1. 150	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 139	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 230			
	1617	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 80	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 40	"	"	"	2. 120			
	1618	"	"	"	1. 60	"	"	"	"	"	"	1. 150	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 210			
	1619	"	"	"	1. 135	"	"	"	"	"	"	1. 20	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 155			
	1620	"	"	"	1. 240	"	"	"	"	"	"	1. 20	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 51	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 291			
	1621	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 750	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 250	"	"	"	"	1. 200	"	"	"	"	"	"	"	"	4. 1200		
	1622 ingen	1623	"	"	1. 2	"	"	"	1. 30	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 32			
	1625 ingen	1624	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 180	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 100	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 180		
		1626	"	"	1. 3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 103			
	1627 ingen	1628	"	"	1. 100	"	"	"	"	"	"	1. 100	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 200			
		1629	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 20			
		1630	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 87	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 87			
		1635	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 400	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 400		
1631—34 ingen	1635	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 60		
	1637	"	"	"	1. 60	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 56			
1636 ingen	1638	"	"	"	1. 56	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	11. 1448			
1639—40 ingen.	1709	"	"	"	2. 320	"	"	"	"	"	"	4. 722	"	"	1. 50	"	1. 150	"	"	"	2. 170	"	"	"	"	"	1. 36	"	"	"	"	"	"	"	6. 1430		
1641—1708 mangle Op- lysninger.	1710	"	"	"	1. 100	"	1. 30	"	"	"	"	4. 1300	"	"	"	"	"	"	"	1. 90	"	1. 299	1. 1	"	"	1. 50	"	"	"	"	2. 195	"	"	"	7. 715		
	1711	"	"	"	1. 20	"	"	"	"	"	"	1. 60	"	"	1. 15	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3. 385			
	1712	"	"	"	1. 120	"	"	"	"	"	"	1. 250	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 80	"	"	"	1. 10	"	"	"	5. 1090			
	1713	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2. 900	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6. 635			
	1714	"	"	"	3. 235	"	"	"	"	"	"	3. 350	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	7. 625			
	1715	"	"	"	1. 120	"	"	"	1. 30	"	"	2. 235	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	5. 728			
	1716	"	"	"	4. 630	"	"	"	"	"	"	2. 223	"	"	"	"	"	"	"	"	1. 188	1. 2	"	"	2. 42	"	1. 8	"	1. 67	"	"	"	"	11. 720			
	1717	"	"	"	2. 170	"	1. 20	"	"	"	"	1. 170	"	1. 2	"	"	"	"	"	"	2. 124	"	"	"	"	1. 2	"	"	"	"	"	"	"	7. 409			
	1718	"	"	"	1. 100	"	"	"	1. 11	"	"	1. 35	"	"	"	"	"	"	1. 241	"	3. 310	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6. 726			
	1719	"	"	"	1. 140	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	4. 13024			
Overføres		"	"	"	3167	"	20	30	"	71	32	5732	"	2	"	65	"	"	481	"	2529	3	"	"	"	500	"	"	8	10	320	"	"	4			